

Hostes vingueren

Es substantius *hospici*, *hospital*, *hostal* i *hotel* tenen una íntima relació etimològica, encara que el darrer, *hotel*, ens ha pervingut a través del francès, així com semàntica, és a dir, pel que fa al significat de cada un, car tots quatre designen establiments on s'acull la gent. El sentit exacte i precís d'aquests noms ha sofert algunes variacions en el transcurs del temps, però es pot dir que en el llenguatge actual ha quedat ben fixat i el seu ús no coneix vacil·lacions: únicament en algun cas isolat perdura la denominació *hospital* significat «alberg» i, d'altra banda, *hostal*, nom amb què fins fa poc designàvem una fonda modesta o arraconada, s'utilitza avui, com un mot recuperat per la comercialització del tipisme, per a designar certs hotels o restaurants, normalment de luxe, als quals es pretén de donar un caràcter peculiar.

En canvi, si que observem freqüents vacil·lacions en l'ús d'alguns dels verbs d'aquesta família etimològica de mots així com dels substantius —de la mateixa família— que designen l'acció d'acollir algú com a *hoste* o d'allotjar-se ell mateix, les quals vacil·lacions es tradueixen encara sovint en la utilització de castellanimes com «*hospedar-se*» i «*hospedatge*». Efectivament, dins d'aquesta família etimològica el castellà ha obtingut la forma «*huésped*» —que correspon a la nostra forma *hoste*—, la qual ha originat els derivats «*hospedar*» i «*hospedaje*», introduïts ja d'antic a la nostra llengua (l'Alcover-Moll els assenyalava ja en les obres de Lacavalleria, del segle XVII) i, malgrat que no sembla que mai hi hagin estat gaire habituals, hi reapareixen de tant en tant, especialment en l'anunci o relació de viatges i excursions. Com a substantiu equivalent —de la mateixa família— el Diccionari Fabra només indica *hostalatge*, però la Gran Enciclopèdia Catalana inclou també *hostatge* derivat de *hoste* —, mots que també trobem a l'Alcover-Moll, així com el seu derivat, el verb *hostatar*, que significa «acollir com a *hoste*» i, usat pronominalment, «allotjar-se com a *hoste*». D'aquestes dues accions, sembla que només la primera pot ésser designada pel substantiu *hostalatge*, contràriament a *hostatge* que les comprèn totes dues. Cal tenir en compte, però, que ens trobem davant una família etimològica de mots que es caracteritza, des dels seus orígens i en tota l'àrea de la seva dispersió, per aquesta ambivalència, és a dir, per la capacitat de designar, indistintament, dues accions recíproques: la d'acollir a la d'allotjar-se.

No deu ésser desèncertat de cloure aquesta nota amb la indicació dels altres noms i verbs del mateix camp de significació però pertanyents a d'altres famílies etimològiques: *acolliment*, *estatge* (que cal no confondre amb *hostatge*), *al·lotjament*, *albergatge*, i *al·lotjar*, *albergar*, *acollir*, *estatjar*, *aposenar*, els quals, usats pronominalment o intransitivament, expressen també l'acció recíproca, talment com l'expressen, exclusivament, *parar* i *posar*.